

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Landstinget. № 42.

Ottende Session.

28de Møde.

Mandagen den 26de Januar.

(Forsat.)

Madvig (fortsat): Jeg troer, at man i ethvert Tilfælde hverken kunde foreskrive den kommende Indenrigsminister, eller den, der da var, et saadant, selv om den Forsudsætning, hvorpaa det Hele var bygget, var tilstede, eller man var vis paa, at denne Forsudsætning vilde komme tilstede — thi det var en Forsudsætning, at man troede at have fundet en Udvei, der kunde betragtes som en Art Compromis, hvorom vistnok ikke Alle vilde være enige, der vistnok ikke vilde vinde alle Gods-eiere for sig, men hvori man dog troede at have fundet en Udvei, som kunde fremkalde en langt større Tilslutning end noget af de tidligere Forslag, der kunde svække Modstanden, Tvivlen og Betænelighederne fra den anden Side. At dette Haab ikke er gaaet i Dypsel-delse, er Alle vel bekendt; Regjeringen har, tildeels fordi Forsudsætningen i saa høj en Grad skuffedes, og maaskee ogsaa af andre Grunde, ikke forelagt noget Lovudkast om Fæstes Overgang til Selveiendom, og Sagen er altsaa derfor tagen frem igjen fra Rigsdagsmænds Side; men man er da med Dypgivelse af det Grundlag, der forrige Gang var forsøgt, vendt tilbage til et tidligere Forslag, hvis hele Form, hele Maade og Plan til dette store Værks Gjennemførelse er en ganske anden, hvis Plan og Form er en saadan, som vel at mærke aldrig har været drøftet i dette Thing; thi de tidligere Forslag have ikke indeholdt lignende

Grundtræk, hvilke saaledes ikke ere komne til fuldstændig Drøftelse. Jeg troer altsaa, at allerede af den Grund maatte man tage en saa vigtig Sag, naar den foreligger i denne Form, med Alvor. Jeg for min Deel personlig føler mig saa meget stærkere opfordret til at insistere herpaa, som jeg — det udtaler jeg strax — aldrig vil kunne gaae ind paa et Forslag, bygget paa det Grundlag, som her foreligger (B. Christensen: Hør!). Der er to Punkter, jeg til enhver Tid, saalænge jeg har Plads imellem dem, der skulle raadslaae om Danmarks Lovgivning, aldrig skal give min Stemme til. Det ene er at underkaste en saa stor Masse af Eiendomme i Landet, som Fæstegodsset udgjør, Taxationsmænds og Taxations-Commissioners Ansættelse til Priis og deraf følgende Afhændelse til andre Giere end de nuværende. Det er Noget, jeg i sig selv finder urigtigt; jeg troer ikke, at derved opnaaes den Sikkerhed for de private Interessers, som bør være tilstede, men jeg anseer det for i højeste Grad betænkeligt og farligt. Jeg troer, det er en Maade at gaae frem paa ved Eiendomsforhold, der ikke kan føre til Andet end de største Misligheder. Jeg har udtalt mig for Statens og Lovgivningens Ret til at gribe ind i dette Forhold, men det kommer overordentlig meget an paa at vælge en Form, der er saadan, at der ikke paa mange Steder vil opstaae Uligheder, at der ikke paa mange Steder vil opstaae meget stærk Formodning om, ja meget stærke Klager over, at der er gaaet ubilligt tilværks med en saa stor Masse Eiendomme, i saamange private Forhold; thi dette anseer jeg for at være farligt for Statens og Statsformens egen Skyld. — Det andet Punkt i det foreliggende Udcast, som jeg til enhver Tid skal modsætte